

Temeljem odredbi članka 77. Zakona o tržištu kapitala („Narodne novine“ br. 88/08, 146/08), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga je na sjednici održanoj dana 07. siječnja 2009. godine donijela

P R A V I L N I K
o obvezama poslovnog ponašanja investicijskog društva prilikom pružanja usluga klijentima

I. Zajedničke odredbe

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se pravila poslovnog ponašanja investicijskog društva prilikom pružanja investicijskih usluga u svezi s:

1. podacima koje investicijsko društvo pruža klijentima i potencijalnim klijentima,
2. procjenama primjerenosti i prikladnosti pojedinih investicijskih usluga za pojedine kategorije klijenata,
3. izvještavanjem klijenata,
4. dodatnih poticaja.

II. Opći pojmovi

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. **Agencija** je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga;
2. **Zakon** je Zakon o tržištu kapitala („Narodne novine“ broj 88/08, 146/08);

Članak 3.

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se i na kreditne institucije s odobrenjem za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti i pomoćnih usluga i društva za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom koja pružaju investicijske usluge upravljanja portfeljem i investicijskog savjetovanja iz članka 5. stavak 1. točke 4. i 5. Zakona.

Članak 4.

Kada se sukladno odredbama ovog Pravilnika podaci klijentima mogu davati putem Internet stranice moraju biti ispunjeni slijedeći uvjeti:

1. klijent je dostavio investicijskom društvu valjanu adresu elektroničke pošte,
2. klijent je odabrao takav način dostave,
3. klijent je putem elektroničke pošte obaviješten o adresi internetske stranice i mjestu na stranici gdje se traženim podacima može pristupiti,
4. podaci se redovito obnavljaju,
5. podaci su neprekidno dostupni u vrijeme kada mogu biti od koristi za klijente.

III. Dodatni poticaji

Članak 5.

(1) Smatrat će se da investicijsko društvo ne djeluje u najboljem interesu klijenta, korektno i u skladu s pravilima struke, ako u odnosu na pružanje investicijske i pomoćne usluge klijentima investicijsko društvo plaća ili se društvu plaća provizija ili naknada ili se investicijskom društvu pruža ili društvo daje kakvu nenovčanu povoljnost, osim slijedećih:

1. provizija ili naknada koju plaća klijent ili koja se plaća klijentu ili drugoj osobi u ime klijenta,
2. nenovčana povoljnost koju pruža klijent ili koja se pruža klijentu ili drugoj osobi u ime klijenta,
3. provizija ili naknada koju plaća ili koja se plaća trećoj osobi ili osobi koja djeluje u ime treće osobe, uključujući i nenovčane povoljnosti, ako su zadovoljeni slijedeći uvjeti:
 - a. postojanje, priroda i iznos ili metoda izračuna iznosa kada se iznos ne može utvrditi naknade, provizije ili povoljnosti su obznanjeni klijentu na jasan, sažet, točan i razumljiv način, prije pružanja relevantne investicijske ili pomoćne usluge,
 - b. plaćanje provizije ili naknade ili davanje nenovčane povoljnosti mora biti utvrđeno na način koji pridonosi kvaliteti usluge i ne umanjuje obvezu investicijskog društva da djeluje u najboljem interesu klijenta,
4. primjerene naknade koje omogućavaju pružanje usluga ili su za to nužne, kao što su troškovi skrbništva, troškovi namire, troškovi transakcije, naknade regulatoru, pravni troškovi te one koji po svojoj naravi ne mogu biti u sukobu s obvezom investicijskog društva da djeluje u najboljem interesu klijenta, korektno i u skladu s pravilima struke.

(2) Investicijsko društvo može u svrhu stavka 1. točke 3. podtočke a. ovog članka u skraćenom obliku objaviti osnovne uvjete koji se odnose na naknadu, proviziju ili nenovčanu povoljnost, ako klijentu na njegov zahtjev pruži sve relevantne podatke, i pod uvjetom da poštuje te objavljene uvjete.

IV. Podaci koji se pružaju klijentima i potencijalnim klijentima

Značajke podataka koje investicijsko društvo upućuje ili pruža klijentu ili potencijalnom klijentu

Članak 6.

(1) Podaci koje investicijsko društvo pruža, upućuje ili distribuira klijentima, uključujući i promidžbenu komunikaciju, na način da je izvjesno da ih može zaprimiti mali ulagatelj ili potencijalni mali ulagatelj, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovoditi u zabludu.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka:

1. moraju sadržavati tvrtku investicijskog društva,
2. moraju biti precizne naravi a posebice ne smiju naglašavati nikakvu potencijalnu korist od investicijske usluge ili financijskog instrumenta, a bez da se istovremeno ističe nepristrano upozorenje na odgovarajuće povezane rizike,
3. moraju biti razumljivi prosječnom pripadniku skupine kojoj su upućeni ili koji će ih vjerojatno primiti te prikazani na način kakav je takvoj osobi lako razumljiv,

4. ne smiju prikrivati, umanjivati ili činiti neshvatljivima važne pojedinosti, navode ili upozorenja.

(3) Kada se u podacima iz stavka 1. ovog članka uspoređuju investicijske ili pomoćne usluge, financijski instrumenti ili osobe koje pružaju investicijske ili pomoćne usluge, moraju biti zadovoljeni slijedeći uvjeti:

1. usporedba mora biti smisljena i prikazana na nepristran i uravnotežen način,
2. moraju biti navedeni izvori podataka korištenih za usporedbu,
3. moraju biti uključene ključne činjenice i pretpostavke koje su bile korištene za usporedbu.

(4) Kada podaci sadrže pokazatelje prošlih prinosa financijskog instrumenta, financijskog indeksa ili investicijske usluge, moraju biti zadovoljeni slijedeći uvjeti:

1. pokazatelji prošlih prinosa financijskog instrumenta, financijskog indeksa ili investicijske usluge ne smiju biti najznačajniji element takve komunikacije,
2. podaci moraju uključivati odgovarajuće informacije o prinosu za prethodnih 5 godina, ili za cjelokupni period u kojem je financijski instrument bio dostupan, o tome kad se financijski indeks počeo objavljivati, a investicijska usluga bila pružana (u slučaju da instrument, indeks ili usluga postoje kraće vrijeme); podaci mogu uključivati i dulji period, ali u svim navedenim slučajevima podatak o prinosu mora biti temeljen na cjelokupnom dvanaestomjesečnom razdoblju,
3. moraju jasno biti naznačeni referentno razdoblje i izvor podataka,
4. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da izračuni koji se odnose na prethodno razdoblje i prošli prinos nisu pouzdani pokazatelji budućih rezultata,
5. kada se navod oslanja na izračune denominirane u stranoj valuti, valuta mora biti jasno iskazana, zajedno s upozorenjem da povrat može biti uvećan ili umanjen kao rezultat promjene tečaja,
6. kada je navod utemeljen na bruto prinosu, mora biti objavljen utjecaj provizija, naknada ili drugih troškova.

(5) Kada podaci uključuju ili se odnose na simulirani prinos iz prošlog razdoblja, takvi podaci moraju biti povezani s financijskim instrumentom ili financijskim indeksom, a pri tome moraju biti zadovoljeni i slijedeći uvjeti:

1. simulirani prošli prinos mora biti utemeljen na stvarnom prošlom prinosu jednog ili više financijskih instrumenata ili financijskih indeksa koji su jednaki kao, ili iz kojih su izvedeni, ti financijski instrumenti,
2. u odnosu na stvarni prošli prinos iz točke 1. ovog stavka, moraju biti zadovoljeni uvjeti iz točke 1. do 3., 5. i 6. stavka 4. ovog članka,
3. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da iznosi, odnosno izračuni koji se odnose na simulirani prošli prinos nisu pouzdan pokazatelj budućeg prinosa.

(6) Kada komunikacija sadržava podatke o budućem prinosu, moraju biti zadovoljeni slijedeći uvjeti:

1. podaci se ne smiju temeljiti niti pozivati na simulirani prošli prinos,

2. podaci moraju biti utemeljeni na opravdanim pretpostavkama, potkrijepljeni objektivnim činjenicama,

3. kada su podaci utemeljeni na bruto prinosu, mora biti iskazan utjecaj provizija, naknada ili drugih troškova,

4. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da takva predviđanja nisu pouzdani pokazatelj budućeg prinosa.

(7) Kada se podaci odnose na porezni tretman, mora biti istaknuto da isti ovisi o pojedinačnom slučaju svakog klijenta te mogućnost budućih promjena.

(8) U podacima se ne smije koristiti naziv nekog nadležnog tijela na način koji bi navodio ili sugerirao suglasnost ili odobravanje proizvoda ili usluga investicijskog društva od strane navedenog nadležnog tijela.

Podaci u svezi razvrstavanja klijenata

Članak 7.

(1) Investicijsko društvo dužno je obavijestiti nove i postojeće klijente o razvrstavanju klijenata na male ili profesionalne ulagatelje ili kvalificirane nalagodavatelje, sukladno odredbama Zakona i ovog Pravilnika.

(2) Investicijsko društvo dužno je putem trajnog medija obavijestiti klijente o njihovom pravu da zatraže razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promjenama razine zaštite koje bi ono imalo za posljedicu.

(3) Investicijsko društvo, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev klijenta, može:

1. klijenta koji se sukladno odredbama Zakona može razvrstati kao kvalificirani nalagodavatelj tretirati kao profesionalnog ili malog ulagatelja,

2. klijenta kojeg se sukladno odredbama Zakona smatra profesionalnim ulagateljem, tretirati kao malog ulagatelja.

Opći zahtjevi u svezi podataka koji se pružaju klijentima

Članak 8.

(1) Investicijsko društvo dužno je malom ili potencijalnom malom ulagatelju pravovremeno, prije sklapanja ugovora o pružanju investicijskih ili pomoćnih usluga pružiti sljedeće podatke:

1. o uvjetima ugovora,

2. sukladno članku 9. ovog Pravilnika u vezi navedenog ugovora ili investicijskih ili pomoćnih usluga koje su predmet ugovora.

(2) Investicijsko društvo dužno je malom ili potencijalnom malom ulagatelju pravovremeno, prije početka pružanja investicijske ili pomoćne usluge pružiti podatke propisane člancima 9. do 12. ovog Pravilnika.

(3) Investicijsko društvo dužno profesionalnom ulagatelju pravovremeno, prije početka pružanja pojedine usluge pružiti podatke propisane člankom 11. stavak 5. i 6. ovog Pravilnika.

(4) Podaci iz stavka 1. do 3. ovog članka moraju biti dostavljeni na trajnom mediju ili na Internet stranici investicijskog društva, ako su za to ispunjeni uvjeti propisani člankom 4. ovog Pravilnika.

(5) Investicijsko društvo dužno je pravovremeno obavijestiti klijenta o svakoj značajnoj promjeni podataka iz članaka 9. do 10. ovog Pravilnika koji su relevantni za usluge koje investicijsko društvo pruža pojedinom klijentu.

(6) Obavijest iz stavka 5. ovog članka mora biti na trajnom mediju, ako je izvorni podatak bio pružen na taj način.

(7) Investicijsko društvo mora osigurati da su podaci sadržani u promidžbenoj komunikaciji u skladu sa svim podacima koje investicijsko društvo pruža klijentima tijekom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga.

(8) Kad promidžbena komunikacija sadrži :

1. ponudu za sklapanje ugovora u svezi s financijskim instrumentom ili investicijskom ili pomoćnom uslugom sa svakom osobom koja odgovori na navedenu komunikaciju, ili

2. poziv na stavljanje ponude za sklapanje ugovora svakoj osobi koja odgovori na navedenu komunikaciju u svezi financijskog instrumenata ili investicijske ili pomoćne usluge,

te ako specificira način odgovora na takvu ponudu ili poziv, ili ako sadrži način na koji bi se na ponudu ili poziv moglo odgovoriti, takva ponuda ili poziv mora sadržavati podatke iz članaka 11. do 15. ovog Pravilnika relevantne za takvu ponudu ili poziv.

(9) Stavak 8. ovog članka ne primjenjuje se ako se potencijalni mali ulagatelj, kako bi odgovorio na ponudu ili poziv sadržan u promidžbenoj komunikaciji, mora pozvati na koji drugi dokument ili dokumente koji sami za sebe ili u kombinaciji sadrže podatke iz članaka 11. do 15. ovog Pravilnika.

Podaci o investicijskom društvu i uslugama koje investicijsko društvo pruža malim i potencijalnim malim ulagateljima

Članak 9.

(1) Investicijsko društvo dužno je, kada je primjenjivo, malom ili potencijalnom malom ulagatelju pružiti sljedeće podatke:

1. tvrtku, sjedište i poslovnu adresu investicijskog društva, kao i sve druge podatke koji omogućavaju učinkovitu komunikaciju s investicijskim društvom,

2. jezike na kojima klijent može komunicirati s investicijskim društvom, uključujući i primanje dokumenata i drugih podataka od investicijskog društva,

3. načine komunikacije koji se mogu koristiti između investicijskog društva i klijenta, uključujući, kada je primjenjivo, način komunikacije za zadavanje i zaprimanje naloga,

4. izjavu o odobrenju za rad, naziv i kontakt adresu nadležnog tijela koje je odobrenje za rad izdalo,

5. kada je to primjenjivo, izjavu da investicijsko društvo djeluje i preko vezanog zastupnika, uključujući i podatak o državi u kojoj je vezani zastupnik upisan u registar vezanih zastupnika,

6. opseg, učestalost i periode izvještavanja klijenta o uslugama koje je investicijsko društvo pružilo klijentu, sukladno članku 57. Zakona,

7. ako investicijsko društvo drži financijske instrumente i/ili novčana sredstva klijenta, sažet opis zaštite instrumenata i/ili sredstava, uključujući opće podatke o sustavu zaštite ulagatelja kojeg je član,

8. sažet opis politike upravljanja sukobom interesa, koji mora biti u skladu s odredbama Pravilnika o organizacijskim zahtjevima za investicijska društva,

9. na zahtjev klijenta, pojedinih o politici upravljanja sukobom interesa, na trajnom mediju ili na Internet stranici investicijskog društva, ako su za to ispunjeni uvjeti propisani člankom 4. ovog Pravilnika.

(2) Investicijsko društvo koje pruža uslugu upravljanja portfeljem, dužno je utvrditi odgovarajući način vrednovanja i usporedbe, u smislu značajne referentne veličine, utemeljen na ulagačkim ciljevima klijenta i vrstama financijskih instrumenata koji čine portfelj klijenta, što će klijentu kojem se usluga pruža omogućiti procjenu prinosa i učinkovitosti investicijskog društva.

(3) Kada investicijsko društvo malom ili potencijalnom malom ulagatelju nudi uslugu upravljanja portfeljem, dužno mu je osim podataka iz stavaka 1. i 2. ovog članka pružiti, kada je to primjenjivo, i sljedeće podatke:

1. o načinu i učestalosti vrednovanja financijskih instrumenata u portfelju klijenta,

2. o svakom prijenosu upravljanja nad svim ili dijelom financijskih instrumenata ili novčanih sredstava iz portfelja klijenta,

3. o svakoj referentnoj veličini s kojom će se prinos portfelja klijenta uspoređivati,

4. o vrstama financijskih instrumenata koji mogu biti uključeni u portfelj klijenta i vrste transakcija koje se mogu s njima izvršiti, uključujući sva ograničenja,

5. o ciljevima upravljanja portfeljem, stupnju rizika koji proizlazi iz diskrecijske odluke o upravljanju portfeljem, te o svim ograničenjima u svezi s navedenim diskrecijskim odlukama.

Podaci o financijskim instrumentima

Članak 10.

(1) Investicijsko društvo dužno je klijentu ili potencijalnom klijentu pružiti općeniti prikaz svojstava i rizika koji se odnose na financijske instrumente, posebno uzimajući u obzir razvrstavanje klijenta na male ili profesionalne ulagatelje.

(2) Općim prikazom iz stavka 1. ovog članka moraju biti pojašnjena specifična svojstva financijskih instrumenata, kao i rizik povezan sa svakim od njih i to na način koji je dovoljno detaljan da klijentu omogućava donošenje investicijske odluke temeljem takvog prikaza.

(3) Opis rizika iz stavka 2. ovog članka mora, uzimajući u obzir pojedinačnu vrstu financijskog instrumenta te status i stupanj znanja svakog klijenta, obuhvaćati sljedeće elemente:

1. rizike povezane s određenom vrstom financijskog instrumenta, uključujući pojašnjenje financijske poluge i njenih učinaka te rizik gubitka cijele investicije,

2. volatilnost cijene takvog instrumenta kao i svako ograničenje na postojećim tržištima za takve instrumente,

3. činjenicu da bi transakcija takvim instrumentima za ulagatelja, povrh troška stjecanja samog instrumenta, mogla rezultirati preuzimanjem i dodatnih financijskih i drugih obveza, uključujući i potencijalne obveze,

4. svaki uvjet koji proizlazi iz zajma temeljem kojeg su instrumenti kupljeni ili slične obveze primjenjive na pojedinu vrstu instrumenta.

(4) Ako investicijsko društvo pruža malom ili potencijalnom malom ulagatelju podatke o financijskim instrumentima koji su predmet ponude javnosti koja je u tijeku i za koje je izdan prospekt sukladno odredbama članaka 342. do 394. Zakona dužno ga je upoznati s načinom dostupnosti prospekta.

(5) Kada je izgledno da će rizik povezan s financijskim instrumentom koji se sastoji od dva ili više različitih financijskih instrumenata ili usluga biti veći od rizika vezanih uz svaku od pojedinih komponenti, investicijsko društvo je dužno navesti odgovarajući opis pojedinih komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni utjecaj povećava rizik.

(6) Kada financijski instrument uključuje jamstvo treće strane, podaci o jamstvu moraju sadržavati dovoljno pojedinosti o jamcu i jamstvu iz kojih mali ili potencijalni mali ulagatelj može donijeti korektnu procjenu jamstva.

Podaci u svezi zaštite financijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta

Članak 11.

1) Kada je investicijsko društvo ovlašteno držati financijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, dužno je malom ili potencijalnom malom ulagatelju, kada je to primjereno, pružiti sljedeće podatke:

1 gdje se novčana sredstva ili financijski instrumenti mogu držati kod treće strane u ime investicijskog društva i o obvezama investicijskog društva sukladno nacionalnom zakonodavstvu u svezi djelovanja ili propuštanja treće strane kao i o posljedicama po klijenta u slučaju insolventnosti treće strane,

2. kad financijske instrumente malog ili potencijalnog malog ulagatelja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, vodi treća strana na zbirnom računu, investicijsko društvo dužno je obavijestiti klijenta o tome i istaknuti upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze,

3. o tome da sukladno nacionalnom zakonodavstvu, financijske instrumente klijenata koje drži treća strana nije moguće posebno razlikovati od vlastitih financijskih instrumenata navedene treće strane ili investicijskog društva, te izričito upozoriti na rizike koji iz toga proizlaze,

4. investicijsko društvo dužno je obavijestiti malog ili potencijalnog malog ulagatelja u slučaju kad računi koji sadrže financijske instrumente ili novčana sredstva klijenta ili potencijalnog klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva druge države (ili država koje nisu članice Europskog gospodarskog prostora), te naznačiti da se prava klijenta ili potencijalnog klijenta u vezi s navedenim financijskim instrumentima ili sredstvima mogu sukladno tome razlikovati,

5. investicijsko društvo dužno je obavijestiti klijenta ili potencijalnog klijenta o postojanju i uvjetima eventualnog založnog prava koje društvo ima ili bi moglo imati na financijskim instrumentima ili sredstvima klijenta, ili o kakvom pravu prijetoja koje ima u vezi s navedenim instrumentima ili sredstvima. Kada je to primjereno, dužno je obavijestiti klijenta o činjenici da depozitar može imati založno pravo ili pravo prijetoja u vezi s navedenim instrumentima ili sredstvima,

6. prije zaključivanja transakcija kojima se financiraju vrijednosni papiri, a koje se odnose na financijske instrumente koje investicijsko društvo drži za račun malog ulagatelja, ili prije nego se na drugi način koriste takvi financijski instrumenti, za vlastiti račun ili za račun nekog drugog klijenta, investicijsko društvo dužno je pravodobno, prije korištenja navedenih instrumenata, malom ulagatelju

na trajnom mediju dostaviti jasne, potpune i točne podatke o obvezama i odgovornostima investicijskog društva u pogledu korištenja navedenih financijskih instrumenata, uključujući uvjete za njihov povrat, te o rizicima koje oni uključuju.

Podaci o cijenama i izdacima

Članak 12.

Investicijsko društvo dužno je malim i potencijalnim malim ulagateljima osigurati podatke o cijenama i izdacima.

Članak 13.

Podaci iz članka 12. ovog Pravilnika uključuju, kada je to primjereno, sljedeće:

1. ukupnu cijenu koju je klijent dužan platiti u svezi financijskog instrumenta ili investicijske ili pomoćne usluge, uključujući sve povezane naknade, provizije, pristojbe i troškove, kao i sva davanja koji se plaćaju putem investicijskog društva, ili kada točna cijena ne može biti naznačena, osnovu za izračun ukupne cijene, tako da je klijent može provjeriti, s tim da provizija koju društvo naplaćuje uvijek mora biti posebno naznačena,
2. u slučajevima kada bilo koji dio ukupne cijene iz točke 1. ovog stavka mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti, upozorenje o valuti koja je uključena zajedno s mjerodavnim tečajem i troškovima,
3. napomenu da postoji mogućnost drugih troškova, što uključuje poreze ili druga davanja, povezana s transakcijom u svezi financijskog instrumenta ili investicijske usluge, koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem investicijskog društva ili nisu nametnuti od strane investicijskog društva,
4. aranžmane za plaćanje ili druge načine ispunjavanja obveza.

V. Procjena primjerenosti i procjena prikladnosti

Članak 14.

Procjena primjerenosti

(1) Investicijsko društvo dužno je, uzimajući u obzir prirodu i opseg usluge, od klijenta ili potencijalnog klijenta pribaviti podatke koji su mu potrebni za procjenu hoće li transakcija koja se preporuča u sklopu pružanja usluge investicijskog savjetovanja ili transakcija koja treba biti izvršena kao dio usluge upravljanja portfeljem, udovoljiti sljedećim kriterijima:

1. biti u skladu s ulagačkim ciljevima klijenta,
2. klijent je u mogućnosti financijski podnijeti rizike ulaganja koji proizlaze iz takve transakcije u skladu s njegovim ulagačkim ciljevima,
3. klijent ima znanje i iskustvo potrebno za razumijevanje rizika povezanih s transakcijom ili upravljanjem njegovim portfeljem.

(2) Kada investicijsko društvo pruža investicijsku uslugu profesionalnom ulagatelju, može smatrati da u svezi proizvoda, transakcija ili usluga za koje je razvrstan kao profesionalni ulagatelj klijent ima potrebno znanje i iskustvo u smislu točke 3. stavka 1. ovog članka.

(3) Kada investicijska usluga uključuje investicijsko savjetovanje profesionalnog ulagatelja, investicijsko društvo može, u smislu točke 2. stavka 1. ovog članka, smatrati da klijent može financijski podnijeti sve povezane investicijske rizike sukladno ulagačkim ciljevima klijenta.

(4) Kada je to potrebno, podaci u svezi financijske situacije klijenta ili potencijalnog klijenta moraju sadržavati i podatke o izvoru i visini redovitog prihoda klijenta, njegovoj imovini, uključujući podatke o likvidnim sredstvima, ulaganjima, nekretninama i redovitim financijskim obvezama.

(5) Kada je to potrebno, podaci koji se odnose na ulagačke ciljeva klijenta ili potencijalnog klijenta trebaju uključivati željenu duljinu trajanja ulaganja, spremnost na preuzimanje rizika, profil rizika za klijenta i svrhu ulaganja.

Članak 15.

Procjena prikladnosti

(1) Investicijsko društvo dužno je prilikom procjene prikladnosti investicijske usluge koja je različita od one iz članka 14. ovog Pravilnika za klijenta utvrditi ima li klijent znanje i iskustvo potrebno za procjenu rizika u svezi proizvoda ili investicijske usluge koje mu se nude ili koje sam traži.

(2) Za profesionalnog ulagatelja investicijsko društvo može pretpostaviti da posjeduje znanje i iskustvo potrebno za procjenu rizika u svezi onih investicijskih usluga ili transakcija, ili vrste transakcija ili proizvoda za koje je razvrstan kao profesionalni ulagatelj.

Zajedničke odredbe za procjenu primjerenosti i prikladnosti

Članak 16.

(1) Profil koji investicijsko društvo izrađuje o znanju i iskustvu klijenta ili potencijalnog klijenta na području ulaganja (uzimajući u obzir prirodu klijenta, prirodu i opseg usluga, vrstu i složenost proizvoda ili transakcija, te uključene rizike) mora sadržavati sljedeće:

1. vrstu usluga, transakcija i financijskih instrumenata koji su poznati klijentu,
2. prirodu, volumen i učestalost transakcija klijenta s financijskim instrumentima i razdoblje u kojem su izvršene,
3. zvanje i trenutno (kada je primjenjivo, i prethodno) zanimanje klijenta ili potencijalnog klijenta.

(2) Investicijsko društvo ne smije poticati klijenta ili potencijalnog klijenta na nedavanje potrebnih podataka.

(3) Investicijsko društvo može se osloniti na podatke dobivene od klijenta ili potencijalnog klijenta, osim u slučaju kada mu je poznato ili bi mu trebalo biti poznato da su podaci očito zastarjeli, netočni ili nepotpuni.

VI. Izvještavanje klijenata

Obveze izvještavanja klijenata u svezi izvršavanja naloga

Članak 17.

(1) Kad izvrši nalog za račun klijenta investicijske društvo je dužno poduzeti sljedeće aktivnosti u svezi naloga:

1. bez odgode na trajnom mediju pružiti klijentu bitne podatke koji se odnose na izvršenje naloga,
 2. malom ulagatelju na trajnom mediju poslati potvrdu o izvršenju naloga, što je prije moguće, a najkasnije prvog radnog dana po izvršenju, ili kada je investicijsko društvo potvrdu o izvršenju primilo od treće strane, najkasnije prvog radnog dana nakon primitka potvrde od strane treće strane.
- (2) Točka 2. stavka 1. ovog članka se ne primjenjuje kada potvrda sadrži iste podatke kao i obavijest koju je treća osoba dužna bez odgode poslati malom ulagatelju.
- (3) Stavak 1. ovog članka se ne primjenjuje se kada se nalozi izvršeni za račun klijenta odnose na obveznice kojima se financiraju ugovori o hipotekarnim kreditima s istim klijentima, već se u tom slučaju priprema izvještaj istovremeno kad se priopćavaju i uvjeti hipotekarnog kredita, ali ne kasnije od 30 dana po izvršenju naloga.
- (4) Uz zahtjeve iz stavka 1. ovog članka, investicijsko društvo dužno je na zahtjev klijenta pružiti podatke o statusu njegovog naloga.
- (5) Kad se nalog malog ulagatelja odnosi na udjele ili dionice u subjektima za zajednička ulaganja, i izvršava se periodički, investicijsko društvo dužno je ili postupiti po točki 2. stavka 1. ovog članka, ili dati malom klijentu u svezi s tim transakcijama, barem jednom svakih šest mjeseci, podatke iz stavka 6. ovog članka,
- (6) Obavijest iz točke 2. stavka 1. ovog članka mora, kada je to primjenjivo, sadržavati sljedeće podatke, sukladno Tabeli I, Dodatku I ovog Pravilnika:
1. identifikacijsku oznaku investicijskog društva,
 2. ime i prezime/tvrtka ili druga oznaka klijenta,
 3. dan trgovanja,
 4. vrijeme trgovanja,
 5. vrsta naloga,
 6. oznaka mjesta trgovanja,
 7. oznaka instrumenta trgovanja,
 8. oznaku kupnje ili prodaje,
 9. prirodu naloga, kad je različit od naloga za kupnju ili prodaju,
 10. količina,
 11. jedinična cijena,
 12. ukupna cijena,
 13. ukupni iznos zaračunatih provizija i troškova, a na zahtjev klijenta specificirano po stavkama,
 14. obveze klijenta vezano za namiru transakcije, uključujući i vremenski rok za plaćanje ili isporuku, kao i odgovarajuće podatke o računu, kada klijent nije prethodno obaviješten o navedenim podacima i obvezama,

15. kada je druga ugovorna strana u transakciji klijenta samo investicijsko društvo ili druga osoba iz grupe investicijskog društva, ili drugi klijent investicijskog društva, obavijest o tome, osim ako je nalog izvršen na trgovinskom sustavu koji omogućava anonimno trgovanje.

(7) Za svrhe navedene u točki 11. stavka 6. ovog članka kada se nalozi izvršavaju u tranšama, investicijsko društvo može pružiti klijentu podatke o cijeni svake pojedine tranše, ili o prosječnoj cijeni. Kada se daju podaci o prosječnoj cijeni, investicijsko društvo dužno je na zahtjev malog ulagatelja dati podatke o cijeni svake pojedine tranše.

(8) Investicijsko društvo može podatke iz stavka 6. ovog članka dati klijentu putem standardnih oznaka, uz njihovo pojašnjenje.

(9) Odredbe ovo članka ne odnose se na uslugu upravljanja portfeljem.

Obveze izvještavanja klijenata u svezi upravljanja portfeljem

Članak 18.

(1) Investicijsko društvo koje pruža investicijsku uslugu upravljanja portfeljem dužno je klijentima kojima tu uslugu pruža na trajnom mediju dostavljati periodičke izvještaje o aktivnostima upravljanja portfeljem za račun pojedinog klijenta, osim ako takav izvještaj klijentu dostavlja treća osoba.

(2) Kada se radi o malom ulagatelju, periodički izvještaj iz stavka 1. ovog članka, kada je to primjereno, uključuje sljedeće podatke iz Dodatka I. ovog Pravilnika:

1. tvrtku investicijskog društva,

2. oznaku računa malog ulagatelja,

3. izvještaj o sadržaju i vrednovanju (procjeni) portfelja uključujući pojedinosti svakog financijskog instrumenta koji se drži za klijenta, njegovu tržišnu vrijednost, ili fer vrijednost ukoliko tržišna vrijednost nije dostupna, novčano stanje na početku i kraju izvještajnog razdoblja i prinos portfelja tijekom izvještajnog razdoblja,

4. ukupan iznos naknada i troškova nastalih tijekom izvještajnog razdoblja, specificirajući najmanje ukupne naknade upravljanja i ukupne troškove vezane uz izvršenje te gdje je primjereno, i navod da će detaljnija specifikacija biti dostupna na zahtjev,

5. usporedbu prinosa portfelja tijekom razdoblja na koje se izvještaj odnosi, s referentnom vrijednosti investicijskog prinosa ugovorenog između investicijskog društva i klijenta, ukoliko takav postoji,

6. ukupan iznos dividendi, kamata i ostalih uplata primljenih tijekom izvještajnog razdoblja u svezi s portfeljem klijenta,

7. podaci o drugim korporativnim akcijama koje daju prava u svezi s financijskim instrumentima koji se drže u portfelju,

8. za svaku transakciju izvršenu tijekom razdoblja, podatke na koje se odnosi članak 17. stavak 6. točke 3. do 12., kada je primjenjivo, osim ako klijent izabere da će podatke o izvršenim transakcijama primiti po izvršenju svake pojedine transakcije, kada će se primjenjivati odredbe stavka 6. ovog članka.

(3) Malom ulagatelju će se periodički izvještaj iz stavka 1. ovog članka davati jednom u 6 mjeseci, osim:

1. kada klijent zahtijeva da se periodički izvještaj daje svaka tri mjeseca, ili
 2. kada se primjenjuju odredbe stavaka 6., 7. i 8. ovog članka, periodički izvještaj se mora davati najmanje jednom u 12 mjeseci, ili
 3. kada između investicijskog društva i malog ulagatelja postoji ugovor o pružanju usluge upravljanja portfeljem u kojemu je ugovoren portfelj s financijskom polugom, periodički izvještaj će se davati najmanje jednom mjesečno.
- (4) Investicijsko društvo dužno je obavijestiti malog ulagatelja o mogućnosti iz točke 1. stavka 3. ovog članka.
- (5) Izuzetak iz točke 2. stavka 3. ovog članka se neće primjenjivati u slučaju transakcija s financijskim instrumentima iz članka 3. stavak 1. točka 3. podtočka c. Zakona ili financijskim instrumentima iz članka 3. stavak 1. točka 2. podtočka d. Zakona.
- (6) Kada klijent izabere podatke o obavljenim transakcijama primati po izvršenju svake pojedine transakcije, osoba ovlaštena za upravljanje portfeljem u investicijskom društvu dužna je navedenom klijentu odmah po obavljenoj transakciji na trajnom mediju dostaviti bitne podatke vezane uz tu transakciju.
- (7) Investicijsko društvo dužno je malom ulagatelju poslati potvrdu transakcije koja sadrži podatke iz članka 17. stavak 6. ovog Pravilnika, ne kasnije od prvog radnog dana po izvršenju transakcije, ili ukoliko je investicijsko društvo potvrdu primilo od treće strane, ne kasnije od prvog radnog dana nakon primitka potvrde od strane treće strane.
- (8) Odredbe stavka 7. ovog članka ne primjenjuju se kada potvrda sadrži iste podatke kao i potvrda koju je treća osoba dužna bez odgode poslati malom ulagatelju.

Dodatne obveze izvještavanja o upravljanju portfeljem ili transakcijama s potencijalnim obvezama

Članak 19.

Investicijsko društvo dužno je prilikom pružanja investicijske usluge upravljanja portfeljem za malog ulagatelja, ili pri upravljanju računom takvog klijenta koji uključuje nepokrivenu otvorenu poziciju u transakciji s potencijalnim obvezama, takvog klijenta obavijestiti o svakom gubitku koji prelazi unaprijed određeni prag, dogovoren između investicijskog društva i klijenta, ne kasnije od kraja radnog dana u kojem je prag prijeđen, ili u slučaju da je prag prijeđen na neradni dan, najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana.

Izvještaji o financijskim instrumentima ili sredstvima klijenata

Članak 20.

- (1) Investicijsko društvo koje drži financijske instrumente ili novčana sredstva klijenata dužno je, najmanje jednom godišnje, svakom pojedinom klijentu za kojeg drži financijske instrumente ili sredstva, poslati izvještaj o navedenim financijskim instrumentima ili sredstvima, na trajnom mediju, osim kada se takav izvještaj dostavlja u sklopu drugog periodičkog izvještaja.
- (2) Stavak 1. ovog članka se ne odnosi na kreditnu instituciju u odnosu na depozite klijenata koje drži, kako su isti definirani relevantnim propisima.
- (3) Izvještaj o imovini klijenta iz stavka 1. mora sadržavati sljedeće podatke:

1. pojedinosti o svim financijskim instrumentima ili novčanim sredstvima koje investicijsko društvo drži za klijenta, na završetku razdoblja na koje se izvještaj odnosi,

2. mjera/granica do koje su bilo koji financijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta bili predmetom transakcija kojima se financiraju vrijednosni papiri,

3. razmjer svake koristi koja je pripala klijentu zbog sudjelovanja u transakcijama iz točke 2. ovog stavka, kao i temeljem čega je ta korist pripisana.

(4) U slučajevima kad portfelj klijenta uključuje sredstva iz jedne ili više nenamirenih transakcija, podaci iz točke 1. stavak 3. ovog članka, mogu se temeljiti na datumu trgovanja ili na datumu namire, pod uvjetom da se ista osnova dosljedno primjenjuje na sve takve podatke u izvještaju.

(5) Investicijsko društvo koje drži financijske instrumente ili novčana sredstva, a koje obavlja uslugu upravljanja portfeljem za klijenta, može u izvještaj o imovini klijenta iz stavka 1. ovog članka uključiti u periodički izvještaj koji dostavlja tom klijentu na temelju članka 18. stavka 1. ovog Pravilnika.

XI. Prijelazne i završne odredbe

Članak 21.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa: 011-02/09-04/8

Ur.broj: 326-01-09-1

Zagreb, 07. siječanj 2009. godine

PREDSJEDNIK UPRAVE

Ante Samodol

Dodatak I.

Popis podataka u svrhu izvještavanja

	Podatak	Opis
1.	Identifikacija investicijskog društva koje podnosi izvještaj	Jedinstvena oznaka za identifikaciju društva koje je izvršilo transakciju
2.	Trgovinski dan	Trgovinski dan kada je transakcija izvršena
3.	Vrijeme trgovanja	Vrijeme kada je transakcija izvršena
4.	Pokazatelj kupnje/prodaje	Identifikacija radi li se o kupovnoj ili prodajnoj transakciji, sa stanovišta investicijskog društva koje podnosi izvještaj
5.	Identifikacijska oznaka instrumenta (ISO 10962)	Sastoji se od: - jedinstvene oznake (koju utvrđuje nadležno tijelo - ako isto postoji - kojem se podnosi izvješće) kojom se vrši identifikacija financijskog instrumenta koji je predmet transakcije, - ako predmetni financijski instrument nema jedinstvenu identifikacijsku oznaku, izvješće mora sadržavati naziv instrumenta ili, u slučaju izvedenog ugovora, karakteristike ugovora
6.	Jedinična cijena	Cijena po jednom vrijednosnom papiru ili izvedenom ugovoru bez provizije i (gdje je to primjenjivo) obračunatih kamata. U slučaju dužničkog instrumenta, cijena može biti izražena ili u novcu ili kao postotak
7.	Količina	Broj jedinica financijskog instrumenta, nominalna vrijednost obveznica, ili broj izvedenih ugovora uključenih u transakciju